**T.C.**
**UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ**

**ESAS NO** : 2024/335
**KARAR NO** : 2024/507
**KARAR TR** : 04/11/2024

**ÖZET**: Asliye Hukuk Mahkemesinde görülen davada davacı lehine karar verilmesi sonrasında karar doğrultusunda tapu ve tescil işlemlerinin ikmali için gerekli belgelerin gönderilmemesi sonucu uğranıldığı ileri sürülen maddi zarara karşılık açılan davanın, tazminat istemine esas olan işlemi yapan mahkemenin dahil olduğu ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

**K A R A R**

**Davacı** : Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.
**Vekilleri** : Av. E. G. K.
**Davalı** : Adalet Bakanlığı
**Vekili** : Av. Ö. K. B.

## I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı vekili, Uludere Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2014/66 sayılı dosyasına kayden açılan kamulaştırmasız el atma sebebiyle tazminat davası sonucunda davanın kabulü ile TEDAŞ (TEİAŞ) lehine dava konusu taşınmazda kısmen irtifak hakkı tesisine karar verildiğini, aynı taşınmazın kısmen de tapu kaydının iptal edilerek TEDAŞ lehine tapuya tesciline karar verildiğini, kararın kesin olarak verilip kesinleştiğini, gerekçeli kararın yazıldığı 27/05/2015 tarihinden itibaren yaklaşık beş yıl boyunca ilgili Tapu Sicil Müdürlüğüne karara ilişkin müzekkerenin Mahkeme Yazı İşleri Müdürlüğü tarafından gönderilmediğini, bunun sonucunda 17/01/2020 tarihinde taşınmazın üçüncü kişiye devrinin yapıldığını ve bu nedenle müvekkilinin zarara uğradığını ifade ederek, toplam 6.284,72 TL'nin kademeli yasal faiziyle ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

2. Davalı idare vekili, yasal süresinde sunduğu cevap dilekçesinde, davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğinden bahisle görev itirazında bulunmuştur.

## II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

### A. İdari Yargıda

3. **Mardin 1. İdare Mahkemesi 15/04/2024 tarih ve E.2024/2 sayılı kararı** ile, 2577 sayılı Kanun'un 2/1. maddesi kapsamında uyuşmazlığa konu davanın görüm ve çözümünde idari yargı yerlerine ait olduğu sonucuna vararak, davalı idarenin görev itirazının reddine ve mahkemelerinin görevli olduğuna karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"... İdarenin hukuki/mali sorumluluğu, kamusal faaliyetler sonucunda, idare ile bireyler arasında bireyler zararına bozulan ekonomik dengenin yeniden kurulmasını, idari etkinliklerden dolayı bireylerin uğradığı maddi zararlar yanında manevi zararların da idarece tazmin edilmesini sağlayan bir hukuksal kurumdur.*
>
> *İdari eylem, idarenin işlevi sırasında bir hareketi, bir olayı, bir tutumu; idari karar ve işlemle ilgisi olmayan, başka bir deyişle öncesinde, temelinde bir idari karar veya işlem bulunmayan salt maddi tasarrufları anlatır. İdarenin yürütmekle görevli olduğu bir hizmetin*



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden AhVWlIJ - S2Ajj3h - Gh1QIfn - LZgutE= ile erişebilirsin

*kuruluşunda, düzenlenişinde veya işleyişindeki nesnel nitelikli bozukluk, aksaklık veya boşluk olarak tanımlanabilen hizmet kusuru; hizmetin kötü işlemesi, geç işlemesi veya hiç işlememesi hallerinde gerçekleşmekte ve idarenin tazmin yükümlülüğünün doğmasına yol açmaktadır. Bu bağlamda hizmet kusuru, özel hukuktaki anlamından uzaklaşarak nesnelleşen, anonim bir niteliğe sahip, bağımsız karakteri olan bir kusurdur. Hizmet kusurundan dolayı sorumluluk, idarenin sorumluluğunun doğrudan doğruya ve asli nedenini oluşturmaktadır.*

*Bu bakımdan; idarenin kusurlu sorumluluğundan bahsedilebilmesi için, öncelikle ortada hizmet kusuru teşkil eden bir durumun varlığı gerekmekle birlikte; genel sorumluluk koşullarının da somut olayda gerçekleşmiş olması aranmaktadır. Bu koşullar ise, idarî bir işlem ya da idareden sadır olan ihmalî veya icraî bir eylemin varlığı, tazmin isteminde bulunanın maddî veya manevî bir zararının bulunması ve söz konusu zararın idarenin işlem veya eyleminin bir sonucu olması, yani zarar ile idarî davranış arasında kurulabilen bir illiyet bağının mevcudiyetidir.*

*Diğer taraftan, zarara sebebiyet veren kamu personelinin yürüttüğü görevle kişilerin uğradıkları zarar arasında kamu personelinin hizmetten ayrılamayan kişisel kusurları da söz konusu olabilmektedir. Keza, kamu görevlisi tarafından idarenin kendisine tanıdığı olanaklar aracılığı ile (görev, yetki, araç-gereç vs.) bir kusur işlenirse artık bu kusur kişisel değil, görev/hizmet kusuru olarak kabul edilecektir. Zira, idare adına hareket eden kişinin kamu gücünü kullandığı kuşkusuzdur.*

*Uyuşmazlık konusu olayda, davacı tarafından mahkeme kararlarının kesinleşmesinden sonra tapu tescil işlemlerinin tamamlanması için gerekli olan belgeleri ilgili birime göndermemeleri ya da zamanında göndermemeleri neticesinde tescil işlemleri gerçekleştirilmeden önce tescile konu taşınmazların satışının yapılarak el değiştirmesi sonucunda zararlarının olduğundan bahisle davalı idarenin hizmet kusurunun bulunduğundan bahisle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşıldığından, bakılan davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1. maddesinde yer alan "İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davası" olarak kabulü gerekmektedir.*

*Bu durumda; yukarıya aktarılan mevzuat ve açıklamalar doğrultusunda, bakılan davada, idarenin hizmet kusuru ya da başka nedenle idari sorumluluğunun bulunup bulunmadığının saptanması idare hukuku ilkeleri çerçevesinde yapılacak yargısal denetim sonucunda ortaya konulabilecek nitelikte bir husus olduğundan, 2577 sayılı İdari Yargılama Usülü Kanunu'nun 2/1. maddesi kapsamında bulunan uyuşmazlığa konu davanın görüm ve çözümünün idari yargı yerlerine ait olduğu sonucuna ulaşılmıştır."*

4. Davalı idare vekili tarafından, süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

**B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Talebi**

5. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğinden bahisle, 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13. maddeleri gereğince olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına karar vererek dosyayı Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

*"... Somut olayda, Uludere Asliye Hukuk Mahkemesinin belirtilen kararıyla taşınmazın davacı adına tesciline karar verildiği ve bu karar kesinleştiği halde, kararın gereğinin yerine getirilmesi için ilgili birimlere gerekli yazıların zamanında yazılmaması nedeniyle söz konusu taşınmazın başkasına satışında idarenin sorumluluğunun bulunduğu ileri sürülerek, uğranıldığı ileri sürülen zararın tazmini istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı görülmüştür.*



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden AhVWlIJ - S2Ajj3h - Gh1QIfn - LZgutE= ile erişebilirsin

*... dava konusu olay ele alındığında, Uludere Asliye Hukuk Mahkemesinin dava dosyalarıyla ilgili faaliyetlerinin yargı faaliyeti olduğunda, bu kapsamda müzekkere yazılmasının da yargılama faaliyetinin bir parçası olduğunda ve yargısal işlem mahiyetini taşıdığında kuşku bulunmamaktadır. Yargılama sürecine katkıda bulunan işlemler ya da faaliyetler nedeniyle Devletin sorumlu tutulmasında da, bu sorumluluğun denetiminin aynı yargı düzeni içinde yapılması ve yargısal nitelikli bir işlemin idari yargı denetimi dışında tutulması gerekmektedir. Bu nedenle, uğranıldığı ileri sürülen zararın tazmini istemiyle açılan davada, tazminat istemine esas olan işlemi zamanında yapmayan mahkemenin dahil olduğu adli yargının görevli olduğu sonucuna varılmıştır.*

*Uyuşmazlık Mahkemesinin 30.05.2022 tarihli ve 2022/4 E., 2022/258 K. sayılı kararında da bu tür davaların çözümünde adli yargının görevli olduğu vurgulanmıştır.*

*Yukarıdaki açıklamalara göre, somut olaya ilişkin davanın da özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiği düşünülmektedir."*

6. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesine göre Danıştay Başsavcısının da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

## III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCESİ

7. Danıştay Başsavcısı, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesi uyarınca yapılan başvurunun reddi gerektiği yolunda yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

*"..."Mahkemelerin yazı işleri ve idarî personelinin faaliyetleri yargısal değil, idarî niteliktedir... Şeklî (organik) kritere göre yargı fonksiyonu yargı organlarının yaptığı işlemlerden oluşur. Maddî ölçüte göre ise yargı fonksiyonu, hukukî uyuşmazlıkları ve hukuka aykırılık iddialarını çözümleyen devlet fonksiyonudur... Yargı fonksiyonu, bağımsız mahkemelerin hukukî uyuşmazlıkları ve hukuka aykırılık iddialarını kesin olarak çözme ve karara bağlama fonksiyonudur." (Kemal GÖZLER, Türk Anayasa Hukuku, 2000,s.834)*

*" Mahkemelerin maddî kritere göre yargı fonksiyonunu teşkil etmeyen, idarî nitelikte faaliyetleri de vardır. Hâkimlerin, mahkemelerin yazı işlerinin yürütülmesine, personelinin yönetimine ilişkin olarak yaptığı işlemler, maddî kritere göre yargı fonksiyonuna dahil değildir; bunlar idarî nitelikte işlemlerdir. Diğer bir ifadeyle, bu tür işlemler," yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin" işlemler değildir. O halde bu işlemleri dolayısıyla hâkimlere, Adalet Bakanlığı tarafından emir ve talimat verilebilir, genelge gönderilebilir. Bu husus, 1982 Anayasasının 140'ıncı maddesinin altıncı fıkrasında "hâkimler ve savcılar idarî görevleri yönünden Adalet Bakanlığına bağlıdırlar " denerek de açıkça belirtilmiştir. Anayasa Mahkemesinin 13 Mayıs 1964 tarih ve K.1964/38 sayılı kararında "Hâkimler ve mahkemeler kalem işlerinin yürütülmesi ve personelin yönetimi için de işlem yaparlar. Ancak bu işlemlerde hâkim sıfatıyla değil, idarî bir makam olarak hareket ederler. Bunlar Adalet Bakanlığı adına yapılır ve bu işlemlerin hâkimlik sıfatıyla hiçbir ilgisi yoktur. Nitekim bu ve benzeri işlemler Devletin diğer teşkilatında hâkim sıfatını taşımayan idarî makamlar tarafından yapılır. Anayasa Komisyonu raporunun 132'nci maddesine ilişkin gerekçesinde mahkemelerin idarî işlemleri de söz konusu edilmiş ve hâkimlere ve mahkemelere müdahale edilmemesi ilkesinin, yargı yetkisinin kullanılması halinde göz önünde tutulmak gerektiği ve mahkemelerin idarî işlerinin düzenlenmesinde Adalet Bakanlığının genelge gönderme ve tedbir alma yetkisinin mevcut olduğu açıklanmıştır" gerekçesine yer verilmiştir. (Kemal GÖZLER, a.g.e ,s.849)*

*Davalı İdare tarafından, dava dosyasıyla ilgili olarak hâkimlerce yapılan işlemlerin ve verilen kararların yargılama faaliyetinin bir parçası olduğu ve bu kapsamda gerçekleştirilen işlemlerin yargısal işlem mahiyetini taşıdığı; yargılama sürecine katkıda bulunan işlemler ya da faaliyetler nedeniyle Devletin sorumlu tutulmasında da, bu sorumluluğun denetiminin aynı yargı düzeni içinde yapılması ve yargısal nitelikli bir işlemin idarî yargı denetimi dışında tutulması gerektiği; bu nedenle, uğranıldığı ileri sürülen*



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden AhVWlIJ - S2Ajj3h - Gh1QIfn - LZgutE= ile erişebilirsin

*zararların tazmini istemiyle açılan davada; 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 46 ve 47'nci maddeleri uyarınca tazminat istemine esas olan işlemi yapan mahkemenin dahil olduğu adlî yargının görevli bulunduğu ileri sürülerek olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istenmiştir.*

*Davacı tarafından ise, gerek dava dilekçesi gerekse yargılama aşamasında sunulan dilekçelerde zararın doğmasına sebebiyet veren olayın mahkeme kararı olmadığı, hâkimin gerekçeli kararında anılan taşınmazın 189.55 m2 lik kısmı için TEDAŞ lehine irtifak hakkı tesisine, aynı taşınmazın A harfi ile belirlenen 10,58 m2 sinin tapu kaydının iptali ile TEDAŞ lehine pilon yeri olarak tapuya tesciline, karar kesinleştiğinde bir suretinin Uludere Tapu Müdürlüğüne gönderilmesi yönünde hüküm kurduğu, Yönetmeliğin 8.maddesine göre müzekkereleri yazarak takip ve tekid işlemlerini yapmak zabıt kâtibinin görevi olduğu halde müzekkere yazılmadığından, karar gereğinin mahkeme personelince yerine getirilmediği; dolayısıyla hizmetin görülmesi sırasında meydana gelen aksama (yazı işleri müdürü ve zabıt katibinin Yönetmelikle kendilerine yüklenen görevlerini yerine getirmemeleri) nedeniyle oluşan zararın hizmet kusurundan kaynaklandığı ileri sürüldüğünden ve karar gereğini yerine getirmeyen mahkeme personelinin bağlı olduğu davalı idarece hizmet kusuru işlendiği iddiasına dayalı olarak maddî zararın yasal faizi ile birlikte tazminine karar verilmesi talep edildiğinden, zararın yargısal faaliyetten mi yoksa yargı fonksiyonuna ilişkin olmayan idarî nitelikteki faaliyetten mi kaynaklandığı hususunun açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.*

*İdarî dava türleri ve idarî yargı yetkisinin sınırını düzenleyen 2577 sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde, "İdarî eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar" tarafından idarî yargıda tam yargı davası açılabileceği kurala bağlandığından, idarî eylem ve işlemlerden dolayı zarar gören kişiler tarafından açılacak tam yargı davaları idarî yargı merciince görülür ve çözümlenir.*

*İdare kural olarak yürüttüğü kamu hizmetiyle nedensellik bağı (illiyet rabıtası) kurulabilen zararları tazminle yükümlüdür. İdarenin kişilere verdiği zararlar hizmet kusuru (kusurlu sorumluluk) veya kusursuz sorumluluk ilkelerine dayalı olarak tazmin edilir. İçtihat ve öğretide hizmet kusuru, genel olarak idarenin ifa ile mükellef olduğu herhangi bir kamu hizmetinin kuruluşunda, düzenlenmesinde veya teşkilatında, bünyesinde, personelinde yahut işleyişinde birtakım aksaklık, hukuka aykırılık, bozukluk, düzensizlik, eksiklik, sakatlık veya ihmalin ortaya çıkması şeklinde tanımlanmakta olup, hizmet kusurunun üç durumda varlığı hem yargı içtihatları hem de öğretide kabul edilmiştir. Bunlar; hizmetin hiç işlememesi, geç işlemesi ve kötü işlemesidir.*

*İdarî eylem, kamu idare ve kurumlarının kamu hizmetine ilişkin olarak idare hukuku kural ve gereklerine göre yaptığı olumlu veya olumsuz davranış ve fiillerdir. İdarî işlem ise, kamu hukuku kurallarına dayanılarak yapılan muamelelerdir.*

*Uludere Asliye Hukuk Mahkemesinin 2014/66 sayılı esasına kayden açılan kamulaştırmasız el atma bedelinin tespiti davasında TEDAŞ lehine verilen irtifak hakkı tesisi ve tapu kaydının iptali ile taşınmazın bir kısmının TEDAŞ lehine tapuya pilon yeri olarak tesciline ve karar kesinleştikten sonra Tapu Müdürlüğüne bildirilmesine karar verildiği halde, Mahkeme kararında belirtilen müzekkerenin kalem personelince yazılmaması nedeniyle taşınmaz kaydına kısıtlama konulamadığı ve bu nedenle taşınmazın kısıtlama olmaksızın üçüncü kişilere satışının yapılmasına neden olunmasından dolayı zarara uğranıldığından bahisle söz konusu zararın, müzekkereyi yazmayan ve Tapu Müdürlüğüne gönderilmesini sağlamayan kalem personelinin hizmet kusurundan kaynakladığı iddia edilerek tazminat talebinde bulunulmuştur.*

*Asliye Hukuk Mahkemesinin 27/05/2015 tarihli kararıyla, yargısal usûller izlenmek suretiyle kamulaştırmasız el atılan taşınmazın bir kısmının TEDAŞ adına tesciline ve irtifak bedeli ve kamulaştırmasız el atma bedelinin ödenmesine karar verilerek yargı fonksiyonu yerine getirildiğinden, Hukuk Muhakemeleri Kanununun 46. maddesi uyarınca hâkimlerin yargılama faaliyetinden dolayı Devlet aleyhine tazminata hükmedilmesi istemiyle açılmış bir davadan söz edilemeyeceği ve dolayısıyla anılan hükümlerin bu davada uygulanma kabiliyetinin bulunmadığı açıktır.*



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden AhVWlIJ - S2Ajj3h - Gh1QIfn - LZgutE= ile erişebilirsin

*Mahkeme kararının gereği icra edilmek üzere Tapu Müdürlüğüne bildirilmesi hususu Mahkeme kararında belirtildiği halde kararın Tapu Müdürlüğüne bildirilmesini sağlayacak olan müzekkerenin Yönetmelikte belirtilen idarî usûle göre yazılması, idare işlevinin kalem personelince yerine getirilmesi kapsamında bulunduğundan, müzekkere zabıt kâtibi tarafından yazılmadığı için hizmetin hiç işlememesi nedeniyle uğranıldığı iddia edilen zararın hizmet kusuru esasına göre tazminine karar verilmesi istemiyle açılan davanın 2577 sayılı Kanunun 2.maddesine göre idarî eylem ve işlemlerden dolayı zarar görenler tarafından açılabilen "tam yargı" davaları kapsamında idarî yargı merciinde görülüp çözümlenmesi gerekmektedir.*

*Nitekim, Danıştay Onuncu Dairesinin E:2013/7096, K:2015/2029 sayılı kararı da bu görüşü destekler niteliktedir. ..."*

## III. İLGİLİ HUKUK

8. Anayasa'nın "*Yargı yetkisi*" başlıklı 9. maddesi şöyledir:

*"Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır."*

9. Anayasa'nın "Mahkemelerin bağımsızlığı" başlıklı 138. maddesi şöyledir:

"*Hakimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler.*

*Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.*

*Görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz.*

*Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare,* mahkeme *kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.*"

10. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun, "*Devletin sorumluluğu ve rücu*" başlıklı 46. maddesi şöyledir:

*"(1) Hâkimlerin yargılama faaliyetinden dolayı aşağıdaki sebeplere dayanılarak Devlet aleyhine tazminat davası açılabilir:*

*a) Kayırma veya taraf tutma yahut taraflardan birine olan kin veya düşmanlık sebebiyle hukuka aykırı bir hüküm veya karar verilmiş olması.*

*b) Sağlanan veya vaat edilen bir menfaat sebebiyle kanuna aykırı bir hüküm veya karar verilmiş olması.*

*c) Farklı bir anlam yüklenemeyecek kadar açık ve kesin bir kanun hükmüne aykırı karar veya hüküm verilmiş olması.*

*ç) Duruşma tutanağında mevcut olmayan bir sebebe dayanılarak hüküm verilmiş olması.*

*d) Duruşma tutanakları ile hüküm veya kararların değiştirilmiş yahut tahrif edilmiş veya söylenmeyen bir sözün hüküm ya da karara etkili olacak şekilde söylenmiş gibi gösterilmiş ve buna dayanılarak hüküm verilmiş olması.*

*e) Hakkın yerine getirilmesinden kaçınılmış olması.*

*(2) Tazminat davasının açılması, hâkime karşı bir ceza soruşturmasının yapılması yahut mahkûmiyet şartına bağlanamaz.*

*(3) Devlet, ödediği tazminat nedeniyle, sorumlu hâkime ödeme tarihinden itibaren bir yıl içinde rücu eder."*



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden AhVWlIJ - S2Ajj3h - Gh1QIfn - LZgutE= ile erişebilirsin

11. 6100 sayılı Kanun'un *"Davaların açılacağı mahkeme"* başlıklı 47. maddesi şöyledir:

*"(1) (Değişik: 1/4/2015-6644/3 md.) Devlet aleyhine açılan tazminat davası, ilk derece ve bölge adliye mahkemesi hâkimlerinin fiil ve kararlarından dolayı, Yargıtay ilgili hukuk dairesinde; Yargıtay Başkan ve üyeleri ile kanunen onlarla aynı konumda olanların fiil ve kararlarından dolayı Yargıtay Dördüncü Hukuk Dairesinde ilk derece mahkemesi sıfatıyla görülür. Dava, bu dairenin Başkan ve üyelerinin fiil ve kararlarından dolayı ise yargılama Yargıtay Üçüncü Hukuk Dairesinde yapılır. Verilen kararların temyiz incelemesi Hukuk Genel Kurulunca yapılır. Temyiz incelemesine, kararı veren başkan ile üyeler katılamaz.*

*(2) Devletin sorumlu hâkime karşı açacağı rücu davası, tazminat davasını karara bağlamış olan mahkemede görülür."*

12. 06/08/2015 tarihli 29437 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Ceza Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmeliğin, Adlî Yargı İlk Derece Hukuk Mahkemeleri Yazı İşleri Hizmetleri'ne ilişkin Dördüncü Kısım'ın *"Yazı işleri hizmetlerinin yürütülmesi"* başlıklı 169. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

*" (1) Mahkemelerde bir yazı işleri müdürü, yeterli sayıda zabıt kâtibi, memur, mübaşir, hizmetli ve diğer görevliler bulunur.*

*(2) Yazı işleri hizmetleri ilgisine göre mahkeme başkanı veya hâkiminin denetimi altında, ilgili yazı işleri müdürü ve onun yönetiminde zabıt kâtibi, memur, mübaşir, hizmetli ve diğer görevliler tarafından yürütülür.*

*(3)Yazı işleri müdürünün görev ve sorumlulukları şunlardır:*

*a) Mahkeme yazı işlerini denetlemek.*

*b) Talep hâlinde gerekçeli kararın tebliğini sağlamak.*

*c) Harç tahsil müzekkerelerini yazmak ve kesinleştirme işlemlerini yapmak.*

*ç) Zabıt kâtipleri arasında iş bölümü yapmak.*

*d) Dava dilekçesini ve havalesi gereken evrakı havale etmek.*

*e) Yönetimi altında bulunan zabıt kâtipleri ve diğer memurları yetiştirmek.*

*f) Hukukî başvuru veya kanun yolları incelemesi için dosyayla ilgili gerekli işlemleri yapmak ya da yaptırmak.*

*g) Bilirkişilere fizikî ortamda teslimi gereken dosyalarla ilgili işlemleri yerine getirmek.*

*ğ) Harcın hesaplanması ve hukuk mahkemeleri veznesi bulunmayan yerlerde tahsiline ilişkin işlemleri yapmak.*

*h) Dosyaya ait kıymetli evrak ve değerli eşyanın uygun yerde muhafazasını sağlamak.*

*ı) Yargılamanın bulunduğu aşamanın gereklerini yerine getirmek.*

*i) Arşivin düzenli tutulmasını sağlamak.*

*j) Teminatın iadesi gereken hâllerde gerekli işlemleri yerine getirmek.*

*k) Mevzuattan kaynaklanan, başkan veya hâkim tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmek.*

*(...)*

*(7) Yazı işleri müdürü, yerine getirmekle yükümlü olduğu görevleri yazı işleri hizmetlerinde görevli personele devredemez."*

13. Yönetmeliğin *"Müdürlüklerin denetim ve gözetimi"* başlıklı 259. maddesi şöyledir:

*"(1) Müdürlükler, ilgisine göre bölge adliye mahkemesi başkanı, daire başkanları ve Cumhuriyet başsavcısı ve komisyon başkanı ile mahkeme başkanının denetim ve gözetimi*



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden AhVWlIJ - S2Ajj3h - Gh1QIfn - LZgutE= ile erişebilirsin

*altındadır.*

*(2) Bu denetim ve gözetim görevini; başkan, daire başkanlarına, daire başkanı ve mahkeme başkanı görevlendirecekleri üyelerden birine; Cumhuriyet başsavcısı da Cumhuriyet savcılarından birine yaptırabilir.*

*(3) Denetim;*

*a) Kayıt ve kartonların düzenli tutulup tutulmadığı,*

*b) Evrak havalesinin süresinde yapılıp yapılmadığı,*

*c) Fizikî ortamda teslimi gereken evrakla ilgili işlemlerin usulüne uygun yapılıp yapılmadığı,*

*ç) Kararların ilgililere tebliğinin sağlanıp sağlanmadığı,*

*d) Mühür ve beratın muhafaza edilip edilmediği,*

*e) Mevzuattan kaynaklanan veya ilgili birim amiri tarafından verilen diğer görevlerin usulüne uygun yapılıp yapılmadığı hususlarını kapsar.*

*(4) Denetim yılda en az bir kez yapılır, sonucu raporla tespit edilir."*

14. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "*İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı*" başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"*1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:*

*a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,*

*b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,*

*c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar. ...*"

## IV. İNCELEME VE GEREKÇE

### A. İlk İnceleme

15. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 04/11/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınca 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

### B. Esasın İncelenmesi

16. Raportör-Hâkim Murat UÇUR'un davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden AhVWlIJ - S2Ajj3h - Gh1QIfn - LZgutE= ile erişebilirsin

17. Dava, Uludere Asliye Hukuk Mahkemesinde açılan kamulaştırmasız el atma sebebiyle tazminat davası yargılamasında, TEİAŞ lehine irtifak hakkı tesisi ile tapu tesciline karar verilmesine ve bu karar kesinleşmesine rağmen, yaklaşık beş yıl boyunca ilgili Tapu Sicil Müdürlüğüne karara ilişkin müzekkerenin Mahkeme Yazı İşleri Müdürlüğü tarafından gönderilmemesi sonucunda, karara konu ayni hakların tapuya tescillerinin yapılmayarak, taşınmazın üçüncü kişiye devredilmesi nedeniyle uğranıldığı ileri sürülen zararın tazmini istemiyle açılmıştır.

18. Yukarıda belirtilen Anayasal düzenlemelere göre, *"kuvvetler ayrılığı"* ilkesi gereğince fonksiyonel bakımdan yargı organı yasama ve yürütmeden ayrı tutulmuş olup, bağımsız bir organ olan yargının, yargılama süreci ile ilgili işlemlerinin Anayasa'nın 125. maddesinde öngörülen *"idari işlemler"* kapsamına girmediği ve bu nedenle yargısal işlemler dolayısıyla idari yargı yoluna başvurulamayacağı açıktır.

19. Bu durum, Ülkemiz yargı sisteminin dayandığı *"yargı ayrılığı"* ve *"adli ve idari yargı organlarının birbirlerine karşı bağımsızlığı"* ilkelerinin de doğal bir sonucudur.

20. Bununla birlikte, hukukumuzda, bazı hallerde yargısal işlemlere yardımcı bazı idari faaliyetlerden dolayı Devletin sorumluluğunu öngören istisnai düzenlemeler de bulunduğu; Medeni Kanun'da ve İcra ve İflas Kanunu'nda, idare aleyhine açılan davalara adliye mahkemelerinde bakılacağı yolundaki bu düzenlemelerden, yargılama sürecine katkıda bulunan işlemler nedeniyle Devletin sorumluluğunun kabul edildiği durumlarda, bu sorumluluğun denetiminin de aynı yargı düzeni içinde yapılmasının gözetildiği anlaşılmaktadır.

21. Olayda, açılan kamulaştırmasız el atma sebebiyle tazminat davası sonucunda lehine kısmen irtifak hakkı tesisine ve tapu iptali ile tesciline 27/05/2015 tarihinde kesin olarak karar verilen davalı TEİAŞ'ın bu ayni haklarının tapuda tesciline ilişkin gerekli müzekkerenin Mahkeme Yazı İşleri Müdürlüğü tarafından yaklaşık beş yıl boyunca yazılmadığı, ardından 17/01/2020 tarihinde dava konusu taşınmazın satış yoluyla üçüncü kişiye devredildiği ve nedenle davalı kurumun ayni haklarının tapuya tescilinin yapılmadığı, Uludere Asliye Hukuk Mahkemesinin 02/02/2024 tarihli ve E.2014/66 sayılı yazısına göre, *"dosya üzerinde yapılan incelemede; kamulaştırılan yerin kamulaştırma bedelinin davacının hesabına yatırıldığına ilişkin mahkemeye bilgi verilmemesi nedeniyle Tapu Müdürlüğüne (yazı) yazılmadığı"*, bir başka ifadeyle, hükmün infazının yerine getirilmediği ve bu nedenlerle zarara uğranıldığından bahisle toplam 6.284,72 TL'nin kademeli yasal faiziyle ödenmesi istemiyle uyuşmazlık konusu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

22. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu uyarınca, idari yargı yerinde dava açılabilmesi için, işlem veya eylemin idari bir faaliyet kapsamında gerçekleştirilmesi gerektiği, buna karşılık, mahkeme kararlarının yargısal bir nitelik taşıdığı ve idari bir işlem veya eylem olarak kabul edilemeyeceği açıktır.

23. Bu duruma göre, Asliye Hukuk Mahkemesinin dava dosyasıyla ilgili yapılan faaliyetin adli görevin ifası ve yargı faaliyeti olduğunda, bu kapsamda gerçekleştirilen işlemlerin yargısal işlem mahiyetini taşıdığında kuşku bulunmamaktadır. Yargılama sürecine katkıda bulunan işlemler ya da faaliyetler nedeniyle Devletin sorumlu tutulmasında da, bu sorumluluğun denetiminin aynı yargı düzeni içinde yapılması ve yargısal nitelikli bir işlemin idari yargı denetimi dışında tutulması gerekmektedir. Bu nedenle, uğranıldığı ileri sürülen zararların tazmini istemiyle açılan davada; tazminat istemine esas olan işlemi yapan mahkemenin dahil olduğu adli yargının görevli bulunduğu sonucuna varılmıştır.



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden AhVWlIJ - S2Ajj3h - Gh1QIfn - LZgutE= ile erişebilirsin

24. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun kabulü ile Mardin 1. İdare Mahkemesinin 15/04/2024 tarih ve E.2024/2 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

**VI. HÜKÜM**

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Mardin 1. İdare Mahkemesinin 15/04/2024 tarih ve E.2024/2 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

04/11/2024 tarihinde, Üyeler Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

| Başkan | Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|---|
| Rıdvan | Nilgün | Doğan | Eyüp |
| GÜLEÇ | TAŞ | AĞIRMAN | SARICALAR |

| Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|
| Ahmet | Mahmut | Bilal |
| ARSLAN | BALLI | ÇALIŞKAN |



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden AhVWlIJ - S2Ajj3h - Gh1QIfn - LZgutE= ile erişebilirsin

## KARŞI OY

Uludere Asliye Hukuk Mahkemesinin 2014/66 sayılı esasına kayden açılan kamulaştırmasız el atma bedelinin tespiti davasında TEDAŞ lehine verilen irtifak hakkı tesisi ve tapu kaydının iptali ile taşınmazın bir kısmının TEDAŞ lehine tapuya pilon yeri olarak tescili kararının kesinleştikten sonra Tapu Müdürlüğüne bildirilmesine karar verildiği halde, Mahkeme kararında belirtilen müzekkerenin kalem personelince yazılmaması nedeniyle taşınmaz kaydına kısıtlama konulamaması ve bu nedenle taşınmazın kısıtlama olmaksızın üçüncü kişilere satışının yapılması nedeniyle, müzekkereyi yazmayan ve Tapu Müdürlüğüne göndermeyen mahkeme kalem personelinin hizmet kusurundan kaynakladığı iddia olunan zararın tazminat talebinde bulunulmuştur.

Asliye Hukuk Mahkemesinin 27/05/2015 tarihli kararıyla, yargısal usûller izlenmek suretiyle kamulaştırmasız el atılan taşınmazın bir kısmının TEDAŞ adına tesciline ve irtifak bedeli ve kamulaştırmasız el atma bedelinin ödenmesine karar verilerek yargı fonksiyonu ifa edildiğinden, Hukuk Muhakemeleri Kanununun 46. maddesi uyarınca hâkimlerin yargılama faaliyetinden dolayı Devlet aleyhine tazminata hükmedilmesi istemiyle açılmış bir davanın söz konusu olmadığından, anılan hükmün bu davada uygulanmayacağı, Mahkeme kararının gereği icra edilmek üzere Tapu Müdürlüğüne bildirilmesi hususu Mahkeme kararında belirtildiği halde, Tapu Müdürlüğüne bildirilmesini sağlayacak müzekkerenin Yönetmelikte belirtilen idarî usûle göre yazılması, idare işlevinin kalem personelince yerine getirilmesi kapsamında bulunduğu ve zabıt kâtibi tarafından yazılmadığı için hizmetin hiç işlememesi nedeniyle uğranıldığı iddia olunan zararın, hizmet kusuru esasına göre tazminine karar verilmesi istemiyle açılan davanın 2577 sayılı Kanunun 2.maddesine göre idarî eylem ve işlemlerden dolayı zarar görenler tarafından açılabilen *"tam yargı"* davaları kapsamında idarî yargı merciinde görülüp çözümlenmesi gerektiği görüşüyle karara katılmıyoruz.

| Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|
| Ahmet | Mahmut | Bilal |
| ARSLAN | BALLI | ÇALIŞKAN |



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden AhVWlIJ - S2Ajj3h - Gh1QIfn - LZgutE= ile erişebilirsin